

ATELIER PRO

Opdrachtgever
Stichting Lieven de
Key, Gemeente
Amsterdam

Project type
architectuur

Kosten
€ 17.308.539,-

Project status
opgeleverd

Functies
woningbouw

36.610 m²

Periode
1988 - 1992

Locatie
Alexanderkade,
Wilhelmina
Blombergplein,
Louise Wentstraat,

Oplevering
1992

Ir. Jakoba
Mulderplein
Amsterdam
Nederland

beeld: v.d. vlugt & claus

Nieuwbouw Oranje- Nassaukazerne, Amsterdam

Op 3 juli 1988 arriveerden in Nederland zes architecten voor een workshop: Koji Yagi uit Japan, Alexandros Tombazis uit Griekenland, Cuno Brullman uit Frankrijk, Patrick Pinnell uit de Verenigde Staten, Tage Lyneborg uit Denemarken en Jeremy Bailey uit Groot-Brittannië. Elk van deze architecten mocht onder de regie van PRO een nieuwbouwtoren op het voormalige kazerneterrein voor zijn rekening nemen.

Zij waren overigens niet de eerste buitenlandse architecten die hun stempel op het terrein zouden drukken. In 1810 maakte de Franse genie-officier Picot de Moras het ontwerp voor de 276 meter lange kazerne dat door stadsbouwmeester Abraham van der Hart verder werd uitgewerkt.

Restauratie en hergebruik van dit indrukwekkende monument, gelegen tussen twee zeventiende-eeuwse bolwerken aan de Singelgracht, vroegen om een aangepast nieuwbouwplan voor woningen op het ervoor gelegen exercitieterrein van driehonderd bij negentig meter. Niet alleen de uitgesproken symmetrie van het kazernegebouw, maar evenzeer de belangrijke schuin wegschietende zichtlijn richting Linnaeusstraat en de rechte Singelgracht zijn belangrijke uitgangspunten van het stedenbouwkundige

plan van atelier PRO. Naast de torens vertoont het plan drie verschillende bouwvormen: een boog, een carré en een blok. Twee van de torens staan los, de andere ontspringen aan laagbouw. Niet de twee torens die de open gehouden centrale as flankeren zijn het hoogst, maar juist de torens aan de gedeeltelijk bebouwde zijas. De verschillen in de plattegronden en de zeer uiteenlopende (Amsterdamse) inspiratiebronnen van de buitenlandse architecten zorgen voor de nodige variatie in de gevels van de torens, die door overeenkomsten in maatvoering en materiaalgebruik echter een compositorische eenheid vormen door de regie van Hans van Beek.

Prijzen en nominaties

- Nominatie Bronzen Bever 1992

Oranje Nassau Kazerne in de media

- 'Architecten nieuwsgierig naar eigen produkt', Het Parool, 30-03-1992
- De Bronzen Bever, Amsterdam, 1992, p32-35
- Buitengewoon: projecten openbare ruimte in de binnenstad van Amsterdam, Amsterdam, 1994, p32-34
- Brambilla, G.F., 'Atelier PRO e altri: frontoni di oggi', Costruire in Laterizio, nr 39 (1994)
- Debets, C., 'Zes torens: op de plaats - rust. Vroeger exerceerden (sic) hier de militairen', BouwWereld, nr 14 (1992), p15-22
- Dekker, A., Heus, D. de, 'Oranje Nassaukazerne: wonen en werken achter de langste gevel van Europa',

Ontwerpteam

projectarchitect

Hans van Beek, Wolter Nuis,
mmv Koji Yagi,
Alexandros Tombazis,
Cuno Brullmann, Patrick Pinell,
Tage Lyneborg, Jeremy Bailey

projectleider

Leo Nederlof

directievoering

atelier PRO, Leo Nederlof

projectmedewerkers

Hans Karsen, Jan Terwiel,
Johan Hendriks, Joop Buurman,
Leo Brouwer, Leontine de Wit

Projectteam

bouwkundig aannemer
Bouwbedrijf M.J. de Nijs & Zn

ATELIER PRO

Ons Amsterdam, 41 (1989) 3, p70-73

- Ellenbroek, W., 'Zes torens voor Napoleon', de Volkskrant, 25-08-1989

- Ghezzi, C., 'La regola e il modello: le caserne di Oranje-Nassau', Arredo Urbano, nr 52 (1994), p130-135

- Gijssels, M., 'Kazerne nu woonparadijs', Nieuws van de dag, 21-03-1991

- Grünhagen, H., 'Zes woontorens vormen moderne grachtenwand', Woningraad, nr. 21 (1992), p11-16

- Haagsma, I., Haan, H. de, 'Zes woontorens in een weekje "workshopen"', de Volkskrant, 27-03-1992

- Huisman, J., Mooi gebouwd Nederland, Den Haag, 1992, p72-73

- Ibelings, H., 'Urban villas in Amsterdam-Oost: workshop voor zes buitenlandse architecten', Archis, nr. 8 (1988), p4

- Kloos, M., Amsterdam Architecture 1991-93, Amsterdam, 1994, p80-81, 100-101

- Kloos, M., Housing after Napoleon, Amsterdam, 1992

- Melis, L., 'Zes woontorens voor Kazerneterrein: een architectenworkshop', de Architect, 19 (1988) 9, p52-55

- Michel, H., Nieuwbouw Oranje Nassaukazerne, Den Haag, 1990

- Oosterman, A., 'atelier PRO op zoek naar variatie', Archis, nr. 9 (1992), p20-27

- Yagi, K., 'As one of the team. Participation in the Design of Collective Housing in Holland', Process Architecture, nr 112 (1993), p9-13, 18-23

- Osté, M., 'Eenheid in verscheidenheid', Elle Wonen, Nr 5 (1992), p40-44